

2

NGUYỄN THỊ MÂY (Tổng Chủ biên)
HOÀNG MINH PHÚC (Chủ biên)
NGUYỄN VĂN BÌNH – ĐÀO THỊ HÀ – TRẦN ĐOÀN THANH NGỌC

MĨ THUẬT

9

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

HỘI ĐỒNG QUỐC GIA THẨM ĐỊNH SÁCH GIÁO KHOA

Môn: Mĩ thuật – Lớp 9

(Theo Quyết định số 1551/QĐ-BGDĐT ngày 05 tháng 6 năm 2023
của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)

Chủ tịch: LÊ VĂN TẠO

Phó Chủ tịch: TRIỆU KHÁNH LỄ

Ủy viên, Thư kí: PHẠM PHƯƠNG LINH

Các uỷ viên: ĐỖ VĂN SỸ – NGUYỄN THỊ HIỀN

NGUYỄN MINH VĂN – TRẦN KHÁNH CHI

Chân trời sáng tạo

NGUYỄN THỊ MAY (Tổng Chủ biên) – HOÀNG MINH PHÚC (Chủ biên)
NGUYỄN VĂN BÌNH – ĐÀO THỊ HÀ – TRẦN ĐOÀN THANH NGỌC

MĨ THUẬT

Chân trời sáng tạo

9

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

Hướng dẫn sử dụng sách

Sách giáo khoa **Mĩ thuật 9** được trình bày theo hệ thống gồm 16 bài/ 8 chủ đề. Mỗi bài có các nội dung:

Quan sát và nhận thức: là hoạt động quan sát thực tế, tranh, ảnh, sản phẩm mỹ thuật nhằm khám phá nhận thức thẩm mỹ.

Luyện tập và sáng tạo: là hoạt động vận dụng kiến thức, kĩ năng đã học để thực hành các bài tập mỹ thuật trong chương trình, giúp học sinh có thể sáng tạo ra các sản phẩm ở mỗi chủ đề, bài học.

Phân tích và đánh giá: là hoạt động củng cố nội dung mục tiêu của bài học thông qua việc trưng bày sản phẩm để cùng nhau thảo luận, phân tích và đánh giá.

Vận dụng: là hoạt động sử dụng kiến thức, kĩ năng của bài học để kết nối và giải quyết những vấn đề trong cuộc sống có liên quan đến mỹ thuật.

Hãy bảo quản, giữ gìn sách giáo khoa để dành tặng các em học sinh lớp sau

Lời nói đầu

Các em học sinh thân mến!

Sách giáo khoa **Mĩ thuật 9** (bản 2) bộ sách **Chân trời sáng tạo** được biên soạn theo hướng mở và thể hiện đầy đủ các yêu cầu cần đạt trong Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Mỹ thuật cấp Trung học cơ sở.

Sách được biên soạn gồm tám chủ đề, mỗi chủ đề có hai bài học được thiết kế thành một hệ thống các hoạt động trong nhà trường, ngoài xã hội. Hệ thống các hoạt động chú trọng phát triển các kĩ năng **Quan sát và nhận thức, Luyện tập và sáng tạo, Phân tích và đánh giá, Vận dụng**. Nội dung kiến thức được trình bày từ mức độ đơn giản đến nâng cao, dễ hiểu, phù hợp với đặc điểm tâm lí, nhận thức của học sinh lớp 9 nhằm khuyến khích các em học tập sáng tạo theo sở thích và năng lực. Tích hợp, lồng ghép nội dung lí thuyết trong thực hành, thảo luận; kết hợp liên hệ kiến thức, kĩ năng của môn Mỹ thuật với kiến thức, kĩ năng của các môn học, hoạt động giáo dục khác một cách phù hợp, thiết thực.

Với sự đổi mới về nội dung và hình thức trong biên soạn, hi vọng cuốn sách **Mĩ thuật 9** sẽ đem lại những trải nghiệm thú vị trong quá trình học tập góp phần phát triển năng lực mỹ thuật, thị hiếu thẩm mĩ và những phẩm chất cho học sinh theo đúng mục tiêu môn học đã đề ra.

Chúc các em học tập hiệu quả và đạt được nhiều kết quả tốt!

Nhóm biên soạn

Mục lục

Hướng dẫn sử dụng sách.....	2
Lời nói đầu	3
CHỦ ĐỀ 1 NGHỆ THUẬT ĐƯƠNG ĐẠI THẾ GIỚI	
Bài 1: Trào lưu nghệ thuật đương đại thế giới	5
Bài 2: Tác phẩm nghệ thuật đương đại	10
CHỦ ĐỀ 2 SỨC KHOẺ CỘNG ĐỒNG	
Bài 3: Vẻ đẹp ngành y	14
Bài 4: Thiết kế truyền thông y tế	18
CHỦ ĐỀ 3 XÂY DỰNG ĐÔ THỊ	
Bài 5: Kiến trúc đô thị	22
Bài 6: Vẻ đẹp của người công nhân xây dựng	26
CHỦ ĐỀ 4 BẢO VỆ TỔ QUỐC	
Bài 7: Hình tượng bộ đội trong sáng tạo mỹ thuật	30
Bài 8: Biển đảo Việt Nam	34
TRUNG BÀI CUỐI HỌC KÌ 1	38
CHỦ ĐỀ 5 NGHỆ THUẬT ĐƯƠNG ĐẠI VIỆT NAM	
Bài 9: Đặc điểm nghệ thuật đương đại Việt Nam	40
Bài 10: Thiết kế đương đại Việt Nam	44
CHỦ ĐỀ 6 NGHỆ THUẬT BIỂU DIỄN	
Bài 11: Thiết kế tờ gấp giới thiệu nghệ thuật biểu diễn	48
Bài 12: Nghệ thuật múa rối nước	52
CHỦ ĐỀ 7 MĨ THUẬT ỨNG DỤNG	
Bài 13: Nghệ thuật gốm đương đại	56
Bài 14: Thiết kế bao bì sản phẩm	60
CHỦ ĐỀ 8 HƯỚNG NGHIỆP	
Bài 15: Ngành nghề thuộc lĩnh vực Mỹ thuật ứng dụng	64
Bài 16: Đặc trưng của một số ngành nghề liên quan đến Mỹ thuật ứng dụng	68
TRUNG BÀI CUỐI NĂM	72
Giải thích thuật ngữ	74
Phiên âm tiếng nước ngoài	75

CHỦ ĐỀ 1

NGHỆ THUẬT ĐƯƠNG ĐẠI THẾ GIỚI

Bài 1

Trào lưu nghệ thuật đương đại thế giới

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được đặc điểm một số trào lưu nghệ thuật đương đại thế giới.
- Vận dụng được hình thức tạo hình của trào lưu đương đại trong thực hành sản phẩm.
- Trình bày được ý tưởng thực hiện sản phẩm mỹ thuật theo phong cách đương đại.
- Có ý thức trân trọng giá trị các tác phẩm nghệ thuật đương đại.

Quan sát và nhận thức

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin và thảo luận về:

- + Chủ đề tác phẩm của một số trào lưu nghệ thuật.
- + Ý tưởng và hình thức thể hiện tác phẩm.
- + Phong cách nghệ thuật riêng của trào lưu nghệ thuật.

Robert Smithson, *Đê chắn sóng hình xoáy ốc* (nghệ thuật Địa hình), đất, đá bazan, 1970, Great Salt Lake, Utah. 1
Nguồn: TeamLab

Nghệ thuật Địa hình (Land art) là một phong trào nghệ thuật đề cao mối quan hệ chặt chẽ giữa cảnh quan thiên nhiên và tác phẩm nghệ thuật. Tác phẩm được tạo ra từ các vật liệu tự nhiên như: đất, đá, cành cây, lá cây, nước,... kết hợp với các vật liệu nhân tạo như: bê tông, kim loại, nhựa đường,... Land art đã trở thành một loại hình nghệ thuật sắp đặt ngoài trời ảnh hưởng mạnh mẽ đến kiến trúc và thiết kế hiện đại.

Ernesto Neto, *Vườn gia vị Lipzoid* (nghệ thuật Sắp đặt), 2000 (2)

Yayoi Kusama, *Vườn thủy tiên* (nghệ thuật Sắp đặt), 1966 (3)

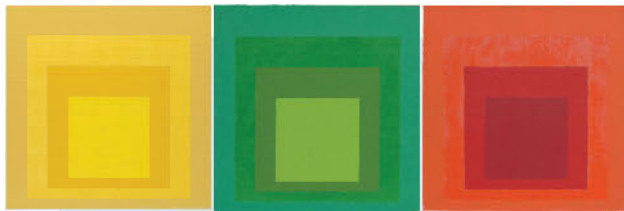
Aurèlia Muñoz, *Đại bàng nâu, vải* (nghệ thuật Sắp đặt), 1977 (4)

Nghệ thuật Sắp đặt (Installation art) là loại hình nghệ thuật ba chiều giúp thay đổi nhận thức về không gian tại một địa điểm. Loại hình này hướng công chúng đến việc trải nghiệm giác quan bằng cách kết hợp các vật liệu hoặc video, âm thanh, ánh sáng,...

(2). Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

(3). Nguồn: Triển lãm *Thiên nhiên vũ trụ* của Yayoi Kusama tại Vườn bách thảo New York, Hoa Kỳ

(4). Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại MoMA, Hoa Kỳ

Josef Albers, Homage to the Square, sơn dầu (nghệ thuật Tối giản), 1968 – 1972

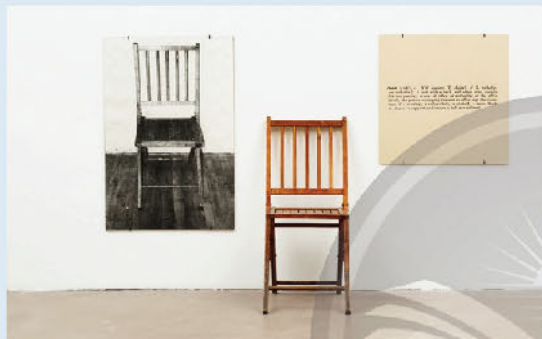
5

Nghệ thuật Tối giản (Minimalism art) là một loại hình nghệ thuật sử dụng hạn chế về màu sắc trong trang trí và giảm tối đa chi tiết trong tác phẩm.

Sol LeWitt, Cấu trúc hình học mở, điêu khắc gỗ (nghệ thuật Ý niệm), 1979

6

Joseph Kosuth, Một và ba chiếc ghế (nghệ thuật Ý niệm), 1965

7

Nghệ thuật Ý niệm (Conceptual art) thường quan tâm đến ý tưởng thể hiện đằng sau một tác phẩm hơn chính bản thân đối tượng.

Andy Warhol, Shot Sage Blue Marilyn, in lưới trên vải, 101.6 × 101.6 cm, 1964.

8

Nghệ thuật Đại chúng (Pop art) lấy cảm hứng từ quảng cáo, bao bì và truyện tranh, sử dụng các hình ảnh chân thực từ cuộc sống, phim ảnh, quảng cáo,... để thể hiện tính sáng tạo cá nhân.

Trào lưu nghệ thuật đương đại ra đời từ giữa thế kỉ XX trên quan điểm tự do sáng tạo, đa dạng về hình thức, chất liệu, xóa bỏ khoảng cách giữa tác phẩm và người xem. Tác phẩm là không gian người nghệ sĩ tạo ra nhằm đem đến những trải nghiệm thực tế cho công chúng. Nhiều hình thức nghệ thuật mới được thể nghiệm như nghệ thuật Sắp đặt, nghệ thuật Trình diễn (Performance art), nghệ thuật Ý niệm, nghệ thuật Đại chúng, nghệ thuật Tối giản, nghệ thuật Số (Digital art), nghệ thuật Hình ảnh động (Video art), nghệ thuật Địa hình,...

(5). Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại San Francisco, Hoa Kỳ

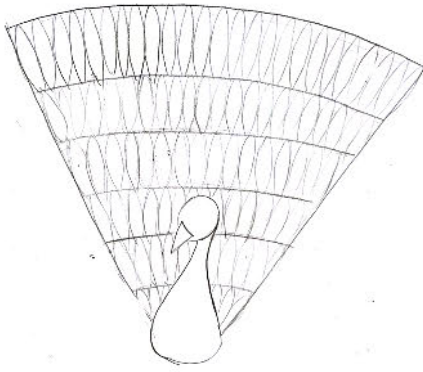
(6). Nguồn: Phòng trưng bày Tate Modern, Anh

(7), (8). Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại MoMA, Hoa Kỳ

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thực hiện một sản phẩm mỹ thuật bằng hình thức sắp đặt từ lá cây.

①

②

③

④

Chuẩn bị: lá cây theo ý thích,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác hình.
2. Lựa chọn lá cây khác nhau về hình dáng, màu sắc.
3. Xếp hình theo ý tưởng.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

– Thực hiện một sản phẩm mỹ thuật theo phong cách nghệ thuật yêu thích bằng hình thức vẽ, sắp đặt, trình diễn, dán ghép,... từ vật liệu tái sử dụng hoặc vật liệu tổng hợp thân thiện với môi trường.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Đông Giao (Đồng Nai), Ý tưởng, đá, lá cây ①

②

Minh Ánh
(Hà Nội),
Cá biển,
đá, sỏi

Minh Đức (Thành phố Hồ Chí Minh), Giày, màu gouache ③

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng thực hiện sản phẩm mỹ thuật của em (hoặc nhóm em) theo phong cách đương đại.
- Trình bày cách em (hoặc nhóm em) vận dụng hình thức tạo hình đương đại trong thực hành.
- Nêu cảm nhận về sản phẩm mỹ thuật của bạn (hoặc nhóm bạn).

Vận dụng

Tìm hiểu tác phẩm nghệ thuật đương đại của họa sĩ Yayoi Kusama, Nhật Bản.

①

Bí ngô nhảy múa, 2021.

②

Tôi muốn bay vào vũ trụ, 2021.

Nguồn: Shutterstock

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Bước đầu hiểu được phong cách sáng tạo của một số tác phẩm nghệ thuật đương đại.
- Vận dụng được phong cách sáng tạo của nghệ thuật đương đại trong thực hành sản phẩm.
- Trình bày được ý tưởng sáng tạo sản phẩm mỹ thuật.
- Có ý thức tìm hiểu về tác giả và phong cách sáng tạo tác phẩm nghệ thuật đương đại.

Quan sát và nhận thức

Quan sát hình ảnh, đọc thông tin và thảo luận theo gợi ý:

- + Ý tưởng sáng tạo của tác phẩm.
- + Phong cách sáng tạo thể hiện trên các tác phẩm.
- + Đặc điểm tạo hình của tác phẩm.

Andy Warhol (1928 – 1987) là họa sĩ đại chúng người Mỹ. Tác phẩm *Campbell's Soup Cans* gồm 32 bức sơn dầu cao 51 cm, rộng 41 cm, mỗi bức tranh diễn tả một lon súp Campbell với hai màu đỏ, trắng làm màu chủ đạo. Tác phẩm được trưng bày trong triển lãm cá nhân đầu tiên của Warhol ngày 09 tháng 7 năm 1962 tại Los Angeles, California. Hình ảnh những lon súp trong tác phẩm lặp lại gần như giống hệt nhau nhằm nhấn mạnh tính đồng nhất và phổ biến của bao bì sản phẩm.

① **Andy Warhol, *Campbell's Soup Cans***, sơn dầu (nghệ thuật Đại chúng), 1961 – 1962. Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại MoMA, Hoa Kỳ

Andy Warhol, *The Souper Dress*
(nghệ thuật Đại chúng), 1966 – 1967.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Metropolitan, Hoa Kỳ

②

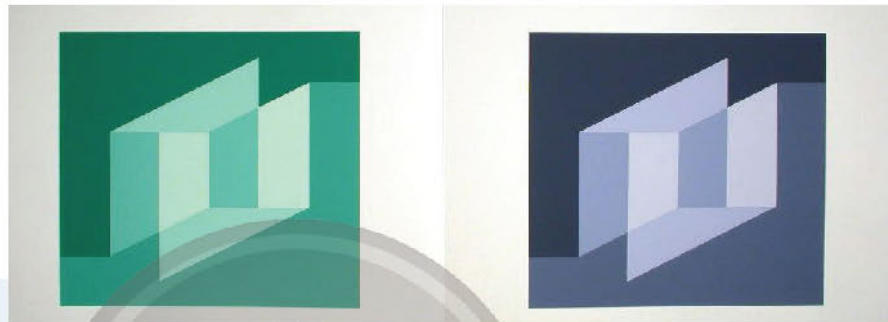
3

Sol LeWitt (1928 – 2007) là nghệ sĩ tiên phong của trào lưu nghệ thuật Ý niệm và Tối giản. Tác giả quan niệm tác phẩm tập trung vào ý tưởng và quá trình nghệ thuật chứ không chỉ là sản phẩm cuối cùng. Sol LeWitt sử dụng các cấu trúc hình học 2D hoặc 3D, vẽ phối cảnh, làm biến dạng kéo dài hoặc nén khối. Tác phẩm Hình khối méo được chạm khắc đơn lẻ và ghép hình.

Sol LeWitt, *Distorted Cubes*,
khắc gỗ màu (nghệ thuật Ý niệm), 2001.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại MoMA, Hoa Kỳ

Josef Albers,
Formulation: Articulation
(nghệ thuật Tối giản),
in lụa, 38.1 × 50.8 cm, 1972.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật
Bắc Carolina, Hoa Kỳ

4

Josef Albers (1888 – 1976) là một nghệ sĩ và nhà giáo dục nghệ thuật người Đức. Từ các nghiên cứu trong *Homage to the Square*¹ (1968 – 1972) đến các nghiên cứu trong *Formulation: Articulation*² (1972), Josef Albers đưa ra những minh chứng về sự thay đổi sắc thái và giá trị của màu sắc.

Aurèlia Muñoz (1926 – 2011), nghệ sĩ sắp đặt người Tây Ban Nha. Nghệ sĩ chuyển tải tới công chúng về việc giải phóng các hình thức sáng tạo trong nghệ thuật thông qua tác phẩm.

Aurèlia Muñoz, *Libres a l'Espai*, dây sợi lanh, giấy (nghệ thuật Sắp đặt), 1988.
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại MoMA, Hoa Kỳ

5

Mỗi nghệ sĩ có một phong cách nghệ thuật riêng thể hiện cá tính, tư duy và cách thức sáng tạo của tác giả. Phong cách nghệ thuật “phản ánh cảm xúc, tâm tính, trí tuệ, tài năng và quá trình lao động nghệ thuật của tác giả”³.

¹ Tên loạt tác phẩm Tối giản với tạo hình trừu tượng hình vuông/ khối vuông.

² Tên loạt tác phẩm Tối giản diễn tả sự ảnh hưởng của môi trường đến nhận thức về màu sắc.

³ Từ điển Thuật ngữ Mỹ thuật phổ thông, NXB Giáo dục, 2007.

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thiết kế một sản phẩm thời trang theo phong cách Đại chúng.

Chuẩn bị: chì, giấy, màu, kéo, hồ dán,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác dáng người mẫu.
2. Tạo hình trang phục và vẽ chi tiết.
3. Vẽ màu trang phục theo phong cách đương đại.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy thiết kế một sản phẩm theo trào lưu nghệ thuật đương đại bằng hình thức tự chọn.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Ngô Thị Như (Bình Dương) ①

Hoàng Bảo Châu (An Giang) ②

Phương Liên (Đồng Nai) ③

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng sáng tạo sản phẩm mỹ thuật của em (hoặc nhóm em).
- Trình bày cách vận dụng phong cách sáng tạo đương đại trong thực hành sản phẩm của em (hoặc nhóm em).
- Nêu cảm nhận về sản phẩm mỹ thuật của bạn (hoặc nhóm bạn).

Vận dụng

Tim hiểu ý tưởng, chất liệu thể hiện trong sản phẩm thiết kế.

Anders Ruhwald, *Hình thức và Chức năng*, ①
gốm (nghệ thuật Sắp đặt), 2017.
Nguồn: <https://virtualshoemuseum.com>

Josef Albers, *Bộ bàn lờng*, ②
gỗ (nghệ thuật Tối giản), 1926 – 1927.
Nguồn: <https://www.mutualart.com>

CHỦ ĐỀ 2 SỨC KHOẺ CỘNG ĐỒNG

Bài 3 Vệ đẹp ngành y

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận thức được vẻ đẹp của ngành y trong cuộc sống đời thường và trong tác phẩm nghệ thuật.
- Xây dựng được ý tưởng sáng tạo và thực hành tạo được sản phẩm mỹ thuật mô phỏng chân dung y – bác sĩ có tỉ lệ phù hợp với nguyên mẫu.
- Phân tích đặc điểm của sản phẩm sáng tạo với nguyên mẫu được mô phỏng.
- Trân trọng những đóng góp, hi sinh của đội ngũ y – bác sĩ trong hoạt động bảo vệ sức khỏe cộng đồng.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát các hình ảnh và thảo luận về:
 - + Hoạt động của các y – bác sĩ trong công tác chăm sóc sức khỏe cộng đồng.
 - + Đặc điểm về hình dáng, trang phục, biểu cảm của các nhân vật.

Công việc thường ngày. Nguồn: Shutterstock ①

Cơ phẫu thuật. Nguồn: Viêt Thắng ②

Nghiên cứu trong phòng thí nghiệm. Nguồn: Viêt Thắng ③

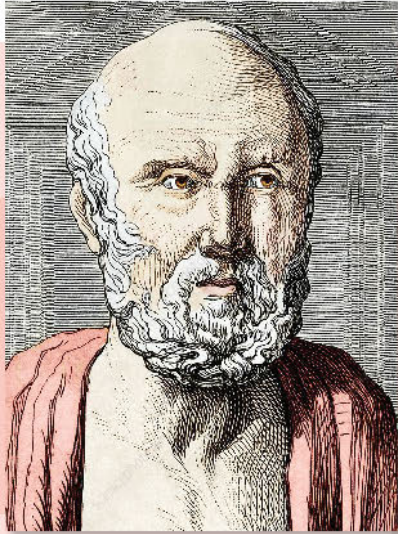

Khám bệnh cho trẻ em. Nguồn: Hoài Thương ④

- Quan sát các tác phẩm và cho biết:

+ Đặc điểm của các nhân vật.

+ Cách thể hiện hình, khối, màu sắc, chất liệu,... trong tác phẩm.

5

Hippocrates, thầy thuốc thời Hy Lạp cổ đại.
Tranh in từ cuốn sách *Cuộc đời của các học giả nổi tiếng*
(thế kỉ XIX).

Nguồn: <https://www.mediastorehouse.com>

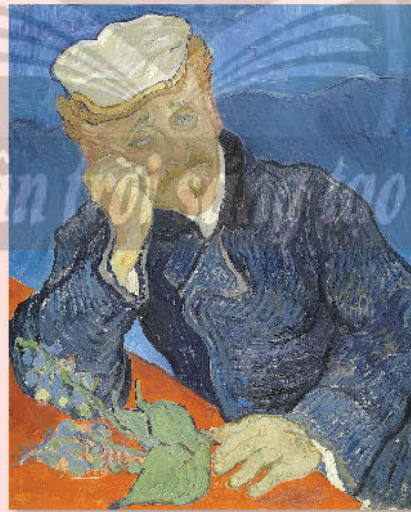
6

Phạm Văn Hạng, *Yersin*,
đá, 2008. Nguồn: Tuệ Hương

7

Albert Edelfelt,
Louis Pasteur trong phòng làm việc,
sơn dầu, 154 × 126 cm.
Nguồn: Bảo tàng Orsay, Pháp

8

Vincent van Gogh,
Chân dung bác sĩ Gachet,
sơn dầu, 570 × 680 cm, 1890.
Nguồn: Bảo tàng Orsay, Pháp

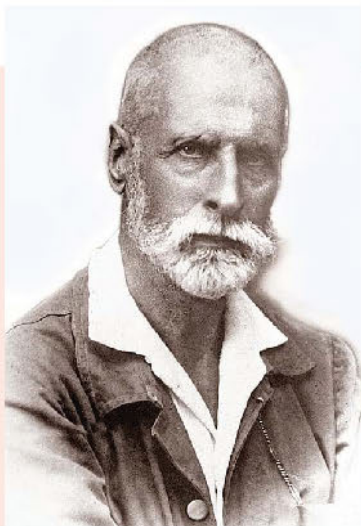
9

Nguyễn Phước Sanh,
Chân dung bác sĩ Phạm Ngọc Thạch,
đá, 1980.
Nguồn: Gia đình tác giả

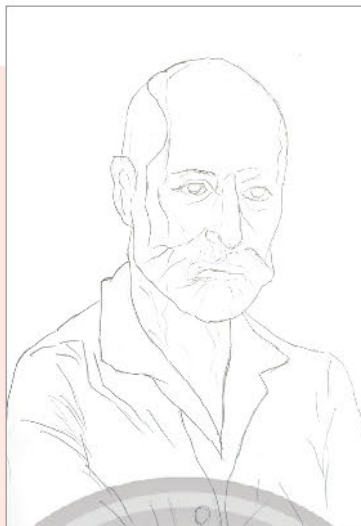
Để thể hiện một tác phẩm hoặc sản phẩm mỹ thuật chân dung mô phỏng, cần chú ý khai thác đặc điểm riêng của nhân vật bằng các yếu tố và nguyên lí tạo hình: đường nét, mảng, khối, nhịp điệu, màu sắc, chất liệu,...

Luyện tập và sáng tạo

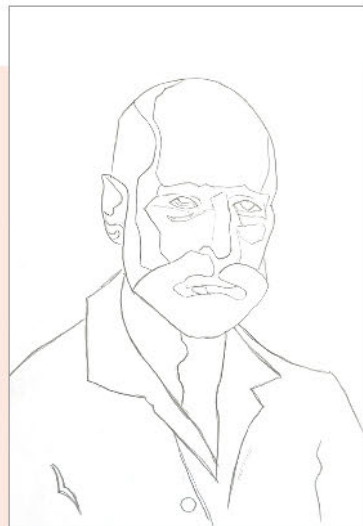
– Tham khảo các bước mô phỏng chân dung bác sĩ Yersin có tỉ lệ phù hợp với nguyên mẫu theo phong cách nghệ thuật Đại chúng.

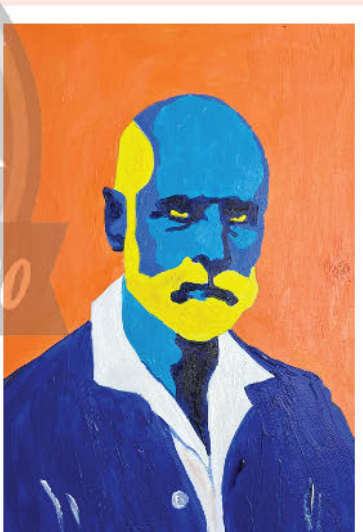
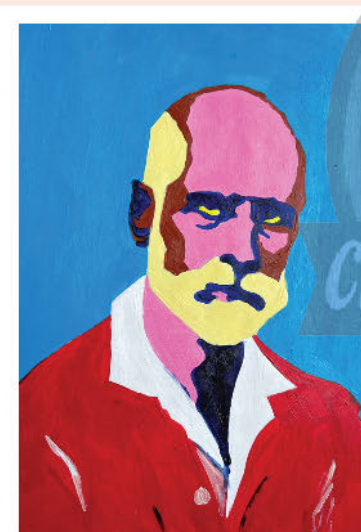
①

②

③

④

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Quan sát, tìm đặc điểm của nhân vật qua ảnh.
2. Mô phỏng chân dung bằng nét.
3. Chia mảng để thể hiện màu.
4. Vẽ màu và hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy mô phỏng chân dung một nhân vật hoạt động trong ngành y theo phong cách nghệ thuật Đại chúng mà em biết.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

①

Trịnh Trung Anh (Phú Thọ),
Chân dung bác sĩ Yersin, màu gouache

②

Trần Thanh Trúc (Thành phố Hồ Chí Minh),
Giáo sư Tôn Thất Tùng, màu gouache

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng lựa chọn hình ảnh y – bác sĩ trong thực hành sản phẩm mỹ thuật của em (hoặc nhóm em).
- Chia sẻ cách vận dụng phong cách nghệ thuật Đại chúng trong thực hành sản phẩm của em (hoặc nhóm em).
- Nêu cảm nhận về sản phẩm mỹ thuật của bạn (hoặc nhóm bạn).

Vận dụng

Chân trời sáng tạo

Tìm hiểu vẻ đẹp của các danh y Việt Nam qua phong cách thể hiện, ý tưởng,... trong các tác phẩm mỹ thuật.

①

Trịnh Thế Hội,
Tượng đài Đại danh y Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác,
đá cẩm thạch.
Nguồn: Nguyễn Huy Tùng

②

Trần Đồng Lương,
Anh hùng lao động Phạm Ngọc Thạch,
lụa, 45.5 × 67.3 cm, 1958.
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Hiểu được vai trò thiết kế truyền thông trong tuyên truyền, quảng bá hoạt động y tế.
- Vận dụng được kiến thức, kĩ năng và khoa học công nghệ để sáng tạo sản phẩm mĩ thuật phù hợp với mục đích truyền thông.
- Phân tích, đánh giá và sử dụng được thông điệp hình ảnh, chữ để giới thiệu, truyền thông sản phẩm.
- Có ý thức tuyên truyền và cùng chung tay bảo vệ sức khoẻ cộng đồng.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát hình ảnh dưới đây và cho biết:

- + Hình, ảnh, chữ, màu sắc sử dụng trong sản phẩm.
- + Các phương thức thường được sử dụng để truyền thông.
- + Tác dụng của truyền thông y tế trong cuộc sống.

1

Thông tin truyền thông y tế trên trạm xe buýt.
Nguồn: Ngô Anh Khoa

2

Bản tin truyền thông y tế nơi công sở.
Nguồn: Trịnh Hoàng Anh

3

Thông tin truyền thông y tế trên truyền hình.
Nguồn: Trịnh Hoàng Anh

4

Tờ rơi truyền thông phòng chống sốt xuất huyết.
Nguồn: Sở Y tế Thành phố Hồ Chí Minh

- Quan sát hình ảnh truyền thông về y tế dưới đây và thảo luận theo gợi ý:
 - + Nội dung, màu sắc, đặc điểm của sản phẩm.
 - + Tính ứng dụng của sản phẩm.

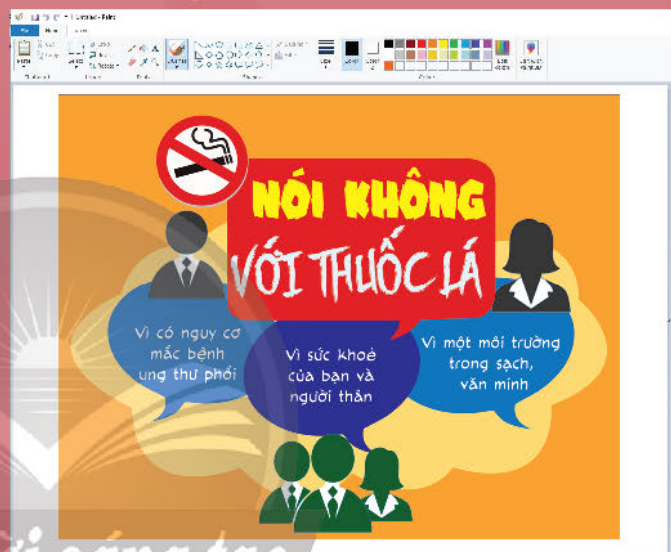
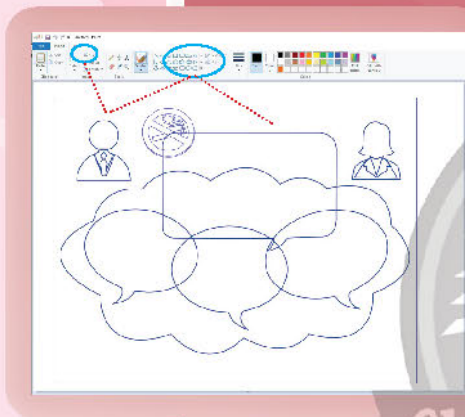
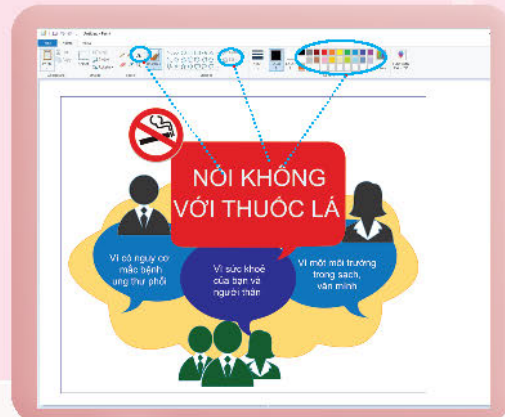
Trần Duy Trúc, Phòng chống dịch Covid.
Nguồn: Trần Đức

Truyền thông y tế thường được thực hiện dưới dạng tranh cổ động, tờ rơi, tờ gấp,... Hình ảnh minh họa, màu sắc, kiểu chữ, nội dung phù hợp, sẽ thể hiện được mục đích truyền thông và tạo được ấn phẩm có sức lan toả đến cộng đồng.

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thiết kế sản phẩm truyền thông y tế bằng kỹ thuật công nghệ thông tin với phần mềm đồ họa.

Chân trời sáng tạo

Chuẩn bị: giấy, bút, máy vi tính,...

Gợi ý các bước:

1. Phác thảo ý tưởng trên giấy.
2. Vẽ hình trên phần mềm bằng công cụ (Brushes, Shapes, Tool,...).
3. Điều chỉnh bố cục, sắp xếp chữ, vẽ màu bằng công cụ (Fill).
4. Thiết kế chữ, điều chỉnh màu và hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy thiết kế một sản phẩm truyền thông y tế học đường với hình thức vẽ tay hoặc sử dụng phần mềm đồ họa mà em biết.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Trịnh Trung Anh (Phú Thọ),
Không hút thuốc lá, màu nước ①

Ngọc Hà (Thành phố Hồ Chí Minh),
Cảm ơn, tập tin (vẽ trên máy vi tính) ②

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng thực hiện sản phẩm mỹ thuật truyền thông về y tế của em (hoặc nhóm em).
- Phân tích thông điệp hình ảnh truyền thông trong sản phẩm của em (hoặc của bạn).
- Trình bày cách em (hoặc nhóm em) vận dụng khoa học công nghệ để sáng tạo sản phẩm.

Vận dụng

Lựa chọn hình thức truyền thông và sản phẩm mỹ thuật đã thiết kế để truyền tải thông tin tới công chúng, người thân và bạn bè.

Trịnh Văn Long, Góc truyền thông giáo dục sức khỏe, vẽ bằng tay ②

①
Trịnh Hoàng Anh, Để có trái tim khỏe, vẽ trên máy tính

CHỦ ĐỀ 3 XÂY DỰNG ĐÔ THỊ

Bài 5 Kiến trúc đô thị

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được tỉ lệ của hình, khối, màu sắc và không gian trong kiến trúc đô thị.
- Thể hiện được hình khối, màu sắc và không gian của kiến trúc đô thị trong sản phẩm thực hành.
- Phân tích vẻ đẹp hài hoà của hình, khối, màu sắc, không gian trong sản phẩm kiến trúc đô thị.
- Có ý thức tuyên truyền bảo vệ không gian sống xanh, sạch, đẹp, phù hợp truyền thống văn hoá vùng miền.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát hình ảnh và nhận xét về kiến trúc theo gợi ý:
 - + Tỉ lệ, hình, khối trong kiến trúc đô thị.
 - + Sự hài hoà của các công trình với không gian môi trường.
 - + Tính vùng miền thể hiện trong cấu trúc.

Phố Hà Nội. Nguồn: Shutterstock

①

Đại nội Huế. Nguồn: Shutterstock

②

Thành phố Hồ Chí Minh. Nguồn: Shutterstock

③

– Quan sát các sản phẩm mỹ thuật và nhận xét về:

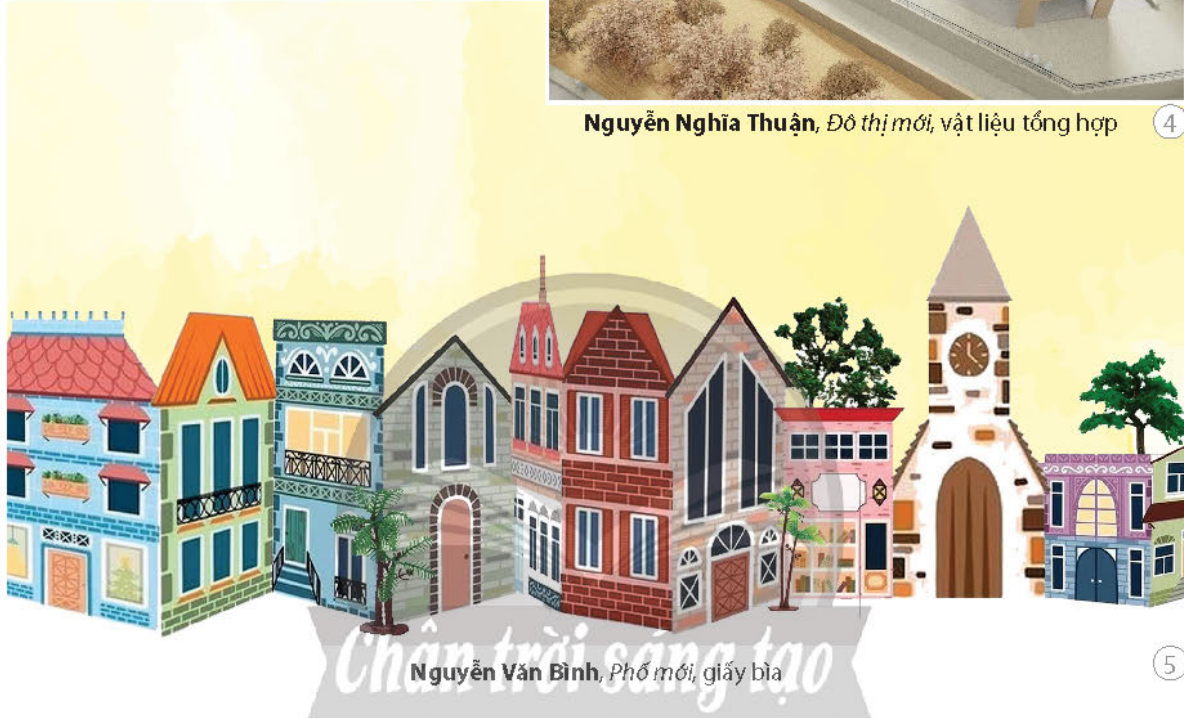
+ Cách thể hiện tỉ lệ nhà cửa, cây cối, đường phố, con người trong các mô hình kiến trúc.

+ Hình khối, màu sắc, không gian, vật liệu sử dụng.

Nguyễn Nghĩa Thuận, Đô thị mới, vật liệu tổng hợp

4

Nguyễn Văn Bình, Phố mới, giấy bìa

5

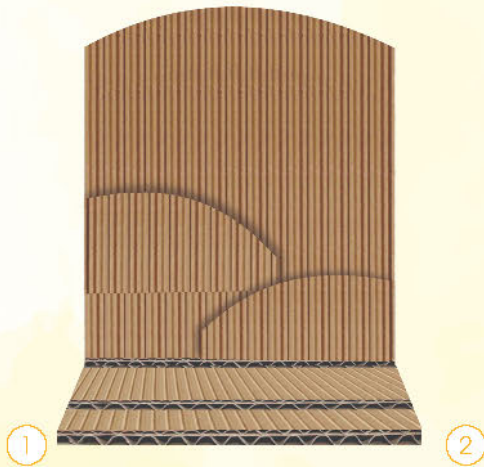
Đỗ Xuân Thủy, Trung tâm Văn hoá thiếu nhi phía nam tỉnh Bắc Ninh, vật liệu tổng hợp

6

Không gian kiến trúc đô thị được hình thành bởi các công trình kiến trúc dân dụng, kiến trúc công cộng và yếu tố địa hình (đồng bằng, đồi núi, sông ngòi,...) tạo nên không gian sống. Kiến trúc đô thị cần đảm bảo tính công năng và đạt yêu cầu thẩm mỹ (không gian, ánh sáng, cây xanh,...).

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thực hiện sản phẩm mỹ thuật về kiến trúc đô thị.

Chuẩn bị: bìa các tông, chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng bố cục trong thiết kế và tạo nền cho khối kiến trúc.
2. Tạo hình khối nhà, cây,...
3. Sắp xếp bố cục cho các khối nhà, cây,...
4. Điều chỉnh hình, khối, màu sắc và hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy thực hiện sản phẩm mỹ thuật kiến trúc đô thị 2D, 3D bằng chất liệu tự chọn.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Nguyễn Thị Lan (Hà Nội), Phố cổ, giấy bìa ①

Thanh Tân, Hiếu Nghĩa (Kon Tum), Phố xưa, chất liệu tổng hợp ②

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng thực hiện sản phẩm mỹ thuật kiến trúc đô thị của em (hoặc nhóm em).
- Tỷ lệ hình khối, màu sắc, không gian được em (hoặc bạn) thể hiện trong bài thực hành.
- Trình bày những yếu tố mỹ thuật em (hoặc nhóm em) đã sử dụng trong thực hành sáng tạo sản phẩm.

Vận dụng

Tìm hiểu phương pháp chọn điểm nhìn và cắt cảnh.

+ Điểm nhìn

Điểm nhìn từ trên xuống ①

Điểm nhìn ngang ②

Điểm nhìn từ dưới lên ③

+ Cắt cảnh

Cắt cảnh bằng tay ④

Cắt cảnh bằng khung bìa ⑤

(1), (2), (3). Cầu Phú Mỹ. (4), (5). Vinhomes Tân Cảng (Thành phố Hồ Chí Minh). Nguồn: Shutterstock

Bài 6

Vẻ đẹp của người công nhân xây dựng

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Hiểu được đặc điểm, hình dáng, màu sắc, công việc của người công nhân trong môi trường xây dựng.
- Vận dụng được các hình ảnh từ thực tiễn để xây dựng bộ cục sản phẩm tranh in.
- Phân tích được ý tưởng, cách thức thực hiện sản phẩm tranh in.
- Có ý thức tìm hiểu và trân trọng vẻ đẹp người công nhân xây dựng thông qua tác phẩm mỹ thuật.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát hình ảnh và nêu nhận xét về:
 - + Không gian, môi trường lao động của người công nhân xây dựng.
 - + Hình dáng, trang phục trong công việc.
 - + Đặc điểm, thế dáng, màu sắc.

Xây dựng công trình

1

Những người công nhân trên công trường

2

Công trường xây dựng

3

(1), (2), (3). Nguồn: Shutterstock

- Quan sát các tác phẩm mỹ thuật và nhận xét về:
 - + Hình, khối, màu sắc và tỉ lệ.
 - + Bố cục, màu sắc, đậm nhạt, chất liệu và kĩ thuật thể hiện.

Phạm Thị Thanh Phương, Công trường,
tranh in, 60 × 80 cm, 2022

4

Lê Mai Khanh, Rèn máy,
khắc kẽm, 27 × 38 cm, 1982

5

Leger Fernand, Những người xây dựng, ⑥
sơn dầu, 247 × 175 cm, 1950

Nguyễn Trường Linh, Công trường xanh,
sơn mài, 120 × 200 cm, 2019

7

Hình ảnh người công nhân lao động luôn trở thành nguồn cảm hứng để người nghệ sĩ khai thác vào tác phẩm. Bằng cách sử dụng yếu tố đối lập giữa sự vận động của con người với các hình khối tĩnh của công trình, các tác phẩm có đường nét khúc chiết, kết cấu chặt chẽ, màu sắc đặc trưng,... khắc họa hình ảnh của những con người đang xây dựng công trình cho đất nước.

(4), (5), (7). Nguồn: Tác giả
(6). Nguồn: Bảo tàng Quốc gia Leger Biot Fernand (Pháp)

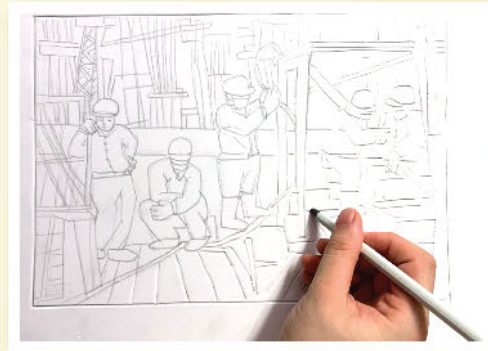

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thực hiện sản phẩm mỹ thuật tranh in.

1

2

3

4

Chuẩn bị: bản in, màu, giấy in, cọ lăn,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác thảo nét.
2. Tạo hình khuôn in.
3. Tô màu vào bản in để in tranh.
4. Điều chỉnh màu và hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy thực hiện sản phẩm mỹ thuật về công nhân xây dựng bằng hình thức vẽ, in (khuôn hoặc độc bản).

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Văn Trọng (Hải Dương),
Thị công, màu bột

①

Hà Dương (Thành phố Hồ Chí Minh),
Công nhân xây dựng, in gỗ

②

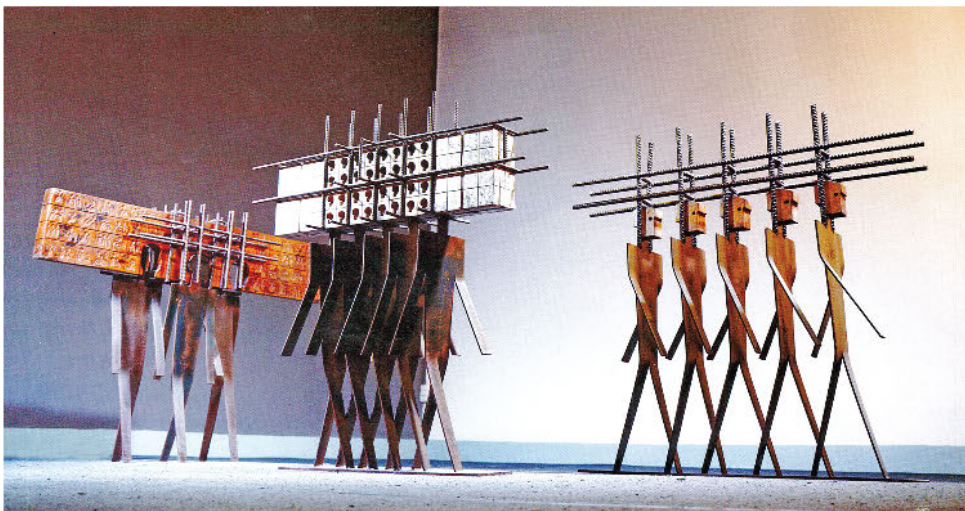
Phân tích và đánh giá

- Trưng bày và giới thiệu sản phẩm trước lớp.
- Nhận xét sản phẩm mỹ thuật qua các yếu tố tạo hình: bố cục, tỉ lệ, hình, khối, không gian và màu sắc.
- Chia sẻ về kĩ thuật và chất liệu em sử dụng để thể hiện sản phẩm mỹ thuật của mình.

Vận dụng

Em hãy tìm hiểu, sưu tầm hình ảnh, tác phẩm điêu khắc để hiểu được một số cách xây dựng hình tượng người công nhân trong lao động.

Nguyễn Hoài Huyền Vũ, *Phố 1, 2, 3, sắt, gỗ*, 120 × 95 × 25 cm, 2017.
Nguồn: Tác giả

CHỦ ĐỀ 4 BẢO VỆ TỔ QUỐC

Bài 7 Hình tượng bộ đội trong sáng tạo mỹ thuật

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được vẻ đẹp của hình tượng bộ đội trong cuộc sống và trong tác phẩm.
- Xây dựng được bố cục từ hình ảnh thực để thực hiện sản phẩm mỹ thuật.
- Phân tích vẻ đẹp của sản phẩm mỹ thuật qua các yếu tố tạo hình.
- Hiểu được vai trò, nhiệm vụ của bộ đội trong việc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát các hình ảnh dưới đây và cho biết:
 - + Nhiệm vụ, hoạt động và trang thiết bị của bộ đội.
 - + Vẻ đẹp hình ảnh bộ đội qua quân phục, màu sắc, hình dáng, tư thế, động tác.

Thực hành bài bắn súng.
Nguồn: Thanh Ngọc

Canh giữ biển đảo.
Nguồn: Tạ Trí

Giúp dân làm đường.
Nguồn: Thanh Ngọc

Kiểm tra kỹ thuật trước giờ cất cánh.
Nguồn: Mai Bá Kiên

- Quan sát các tác phẩm dưới đây và thảo luận về:

+ Nội dung và ý nghĩa của tác phẩm.

+ Hình thức thể hiện (bố cục, hình khối, màu sắc,...) trong tác phẩm.

Đỗ Sơn, Hoa biển, sơn dầu, 1980

(5)

Lê Anh Vân, Chiến lũy, sơn dầu, 100 × 129,5 cm, 1985

(6)

Nguyễn Nghĩa Duyệt, Hà Nội 1946, khắc gỗ, 40 × 57 cm, 1984

(7)

Văn Hoè, Niềm tin, thạch cao, 1966

(8)

Thông qua nhiều hình thức sáng tác (tượng, tranh vẽ, tranh in,...), những tác phẩm mỹ thuật đã tập trung khắc họa chân dung, hoạt động của bộ đội như: chiến đấu, học tập, huấn luyện, sinh hoạt,... để phản ánh tinh thần yêu nước, ý chí quật cường, quả cảm của cán bộ, chiến sĩ trong công cuộc xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Đặc điểm chung về cách tạo hình bộ đội là luôn khắc họa hình ảnh rắn rỏi, bút pháp thô khỏe, mộc mạc.

(5), (6), (7), (8). Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

– Tham khảo các bước thực hiện sản phẩm mỹ thuật đề tài bộ đội.

1

2

3

4

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Lựa chọn chủ đề, phác mảng (chính, phụ).
2. Vẽ hình chi tiết.
3. Vẽ màu mảng lớn.
4. Vẽ màu chi tiết và hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy sử dụng hình thức vẽ hoặc xé dán để thể hiện một sản phẩm mỹ thuật đề tài bộ đội em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Hà Thị Vân (Thanh Hoá),
Bộ đội sửa đường, màu nước

①

Trịnh Minh Toàn (Thành phố Hồ Chí Minh),
Biển đảo quê hương, màu gouache

②

Phân tích và đánh giá

- Nêu cảm nhận và phân tích một sản phẩm mỹ thuật của bạn theo gợi ý sau:
 - + Đề tài và hình ảnh bộ đội (nội dung hoạt động, hình dáng, bối cảnh,...).
 - + Cách thể hiện sản phẩm, sự hài hòa về tỉ lệ của các yếu tố tạo hình trong sản phẩm mỹ thuật (đường nét, hình, mảng, màu sắc, biểu cảm nhân vật,...).
 - + Ý nghĩa của sản phẩm.
- Chia sẻ ý kiến về phong cách và kỹ thuật thể hiện của bạn để sản phẩm được hoàn thiện hơn.

Vận dụng

Tìm hiểu các tác phẩm mỹ thuật về đề tài bộ đội và lập danh mục tác phẩm hoặc sơ đồ (thêm hình ảnh, nếu có) theo các nội dung khác nhau (chiến đấu, hành quân, nghỉ ngơi, giúp dân,...).

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận thức và hiểu được vẻ đẹp cùng sự đa dạng, phong phú của biển đảo Việt Nam, xác định được đối tượng sáng tạo.
- Vận dụng được hình ảnh thực tiễn để xây dựng ý tưởng và thực hành sáng tạo.
- Phân tích được sự tác động của đời sống văn hoá, xã hội đến mỹ thuật; nhận thức được vai trò của nghệ sĩ (tác giả) trong sáng tạo nghệ thuật.
- Biết lan toả ý thức gìn giữ cảnh quan thiên nhiên và bảo vệ sự toàn vẹn lãnh thổ quê hương.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát hình ảnh và thảo luận theo gợi ý:
 - + Vẻ đẹp của biển đảo thể hiện qua không gian và hoạt động trong ảnh.
 - + Ý nghĩa, vai trò biển đảo trong đời sống xã hội.

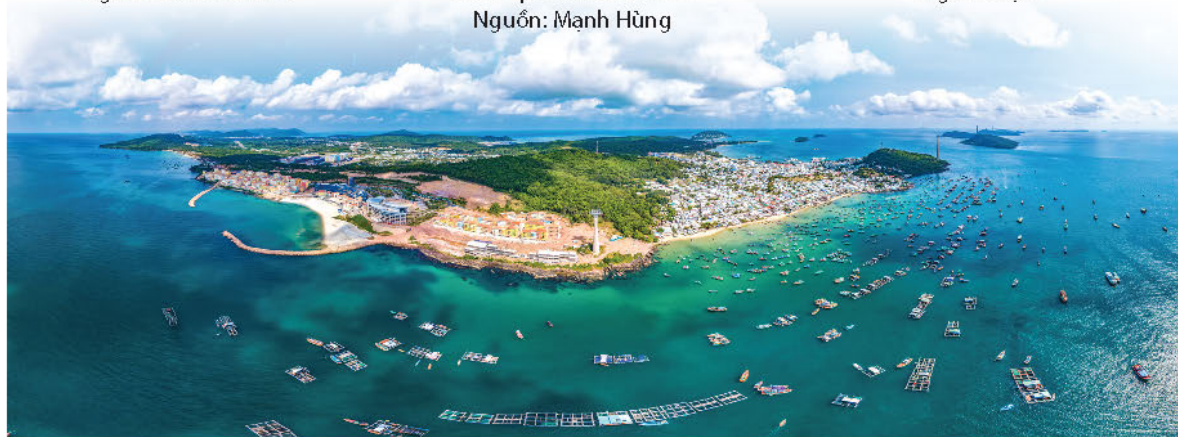
Đảo Cát Bà, Hải Phòng. 1
 Nguồn: Shutterstock

Một góc đảo Thanh An,
 Thành phố Hồ Chí Minh.
 Nguồn: Mạnh Hùng

2 Nhà giàn DK1, thêm lục địa phía nam. 3
 Nguồn: Tạ Trí

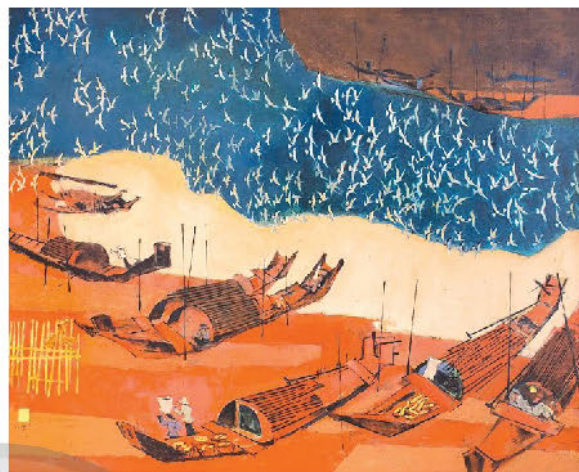
Đảo Hòn Thơm, Phú Quốc, Kiên Giang. Nguồn: Shutterstock

4

- Quan sát các tác phẩm mỹ thuật và thảo luận:
 - + Nội dung thể hiện trong tác phẩm.
 - + Hình ảnh thường được tác giả khai thác đưa vào trong tác phẩm.
 - + Sự khác nhau về ngôn ngữ tạo hình và chất liệu giữa các tác phẩm.

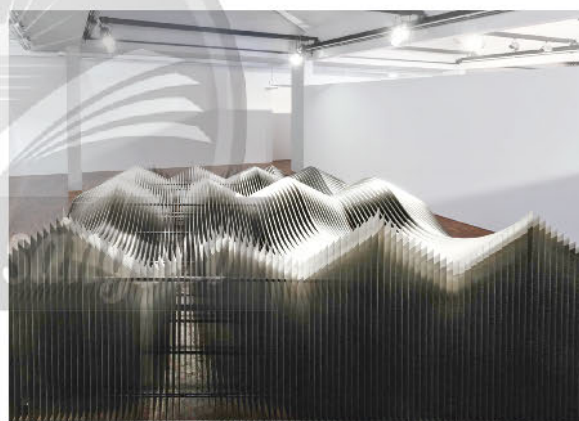
Lê Văn Hải, *Mừng chiến thắng*, màu bột, 50 × 77 cm (5)

Vũ Duy Nghĩa, *Thuyền về bến*, sơn mài, 120 × 150 cm, 2012 (6)

Lê Văn Nhường, *Nắng gió Trường Sa*, sơn dầu, 121 × 150 cm, 2010 (7)

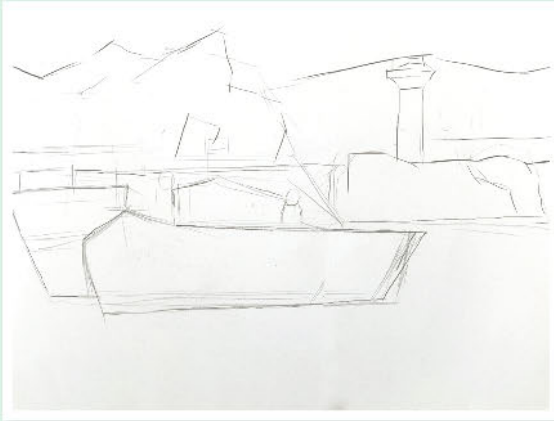
Đào Châu Hải, *Giai điệu Biển Đông*, kim loại, 2022 (8)

Biển đảo luôn là mảng đề tài cuốn hút nhiều thế hệ nghệ sĩ lấy cảm hứng sáng tác. Với góc nhìn đa chiều về đối tượng, phong cách tạo hình đa dạng, các nghệ sĩ đã sáng tạo nhiều tác phẩm nhằm góp phần khẳng định chủ quyền lãnh thổ trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

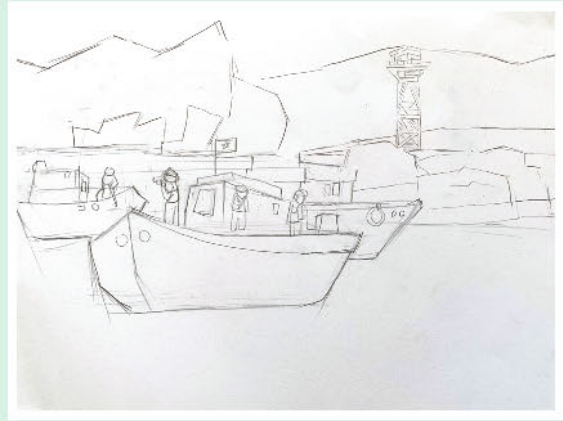
(5), (6). Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam
(7), (8). Nguồn: Tác giả

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thực hiện sản phẩm mỹ thuật đề tài biển đảo.

①

②

③

④

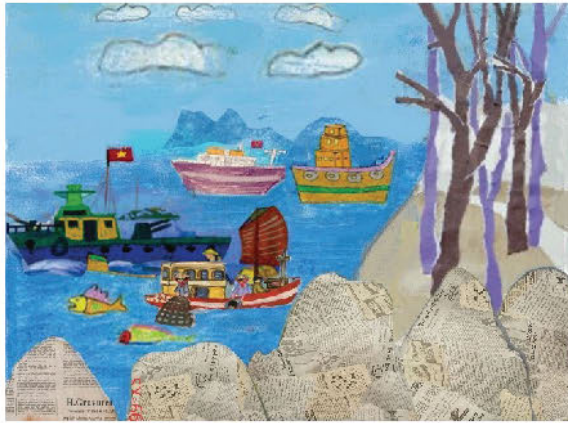
Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác thảo bố cục.
2. Vẽ hình chi tiết.
3. Vẽ mảng màu lớn.
4. Vẽ màu chi tiết, hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy thể hiện một sản phẩm mỹ thuật về chủ đề *Biển đảo Việt Nam*.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Đào Quốc Thịnh (Thanh Hoá),
Hòn Mê, chất liệu tổng hợp

①

Lê Đức Anh (Thành phố Hồ Chí Minh),
Nơi đảo xa, chất liệu tổng hợp

②

Phân tích và đánh giá

Phân tích các sản phẩm mỹ thuật về đề tài biển đảo và chia sẻ cảm nhận theo gợi ý:

- + Ý tưởng, nội dung sản phẩm.
- + Cách thức sản phẩm (hình, khối, màu sắc, chất liệu,...).
- + Chia sẻ cảm nhận của em về sản phẩm đề tài biển đảo của mình và của bạn.

Vận dụng

Dựa trên ngôn ngữ tạo hình và tên tác phẩm, hãy phân tích và đưa ra cảm nhận về tác phẩm *Đảo Hoàng Sa – chủ quyền hải phận Việt Nam* của nhà điêu khắc Tạ Quang Bạo.

Chân trời sáng tạo

Tạ Quang Bạo,
Đảo Hoàng Sa – chủ quyền hải phận Việt Nam,
đồng, 2014.
Nguồn: Tác giả

TRƯNG BÀY CUỐI HỌC KÌ 1

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Biết lựa chọn sản phẩm mỹ thuật tiêu biểu để trưng bày.
- Hợp tác với nhóm trong trưng bày sản phẩm mỹ thuật phù hợp không gian, địa điểm.
- Thảo luận và phân tích được ý tưởng, chủ đề và cách thực hiện sản phẩm mỹ thuật.
- Hình thành kỹ năng trình bày các kiến thức về mỹ thuật.

1. Trưng bày các sản phẩm mỹ thuật tiêu biểu theo chủ đề, bài học.

- Chọn sản phẩm mỹ thuật.
- Lựa chọn vị trí trưng bày.
- Sắp xếp theo nội dung chủ đề, bài học.

2. Tổ chức thảo luận và chia sẻ về sản phẩm mỹ thuật của cá nhân hoặc nhóm theo các gợi ý sau: ý tưởng, hình thức thể hiện, cách thực hiện, thông điệp của sản phẩm,...

3. Bước đầu tự đánh giá được năng lực mỹ thuật của bản thân và của nhóm qua kì học.

CHỦ ĐỀ 5

NGHỆ THUẬT ĐƯƠNG ĐẠI VIỆT NAM

Bài 9

Đặc điểm nghệ thuật đương đại Việt Nam

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được một số đặc điểm nghệ thuật đương đại Việt Nam.
- Xây dựng được ý tưởng và thực hành sáng tạo sản phẩm theo phong cách nghệ thuật Sắp đặt.
- Chia sẻ được ý tưởng sáng tạo về sản phẩm nghệ thuật Sắp đặt.
- Có ý thức tìm hiểu về nghệ thuật đương đại Việt Nam.

Quan sát và nhận thức

Quan sát tác phẩm nghệ thuật đương đại Việt Nam dưới đây và thảo luận theo gợi ý:

- + Ý tưởng sáng tạo.
- + Không gian thể hiện trưng bày tác phẩm.
- + Đặc điểm nghệ thuật.

Bùi Hải Sơn, (nghệ thuật Sắp đặt), gỗ, đồng, 2017. Nguồn: Trung tâm Nghệ thuật đương đại Vincom

①

Vương Văn Thọ, Làng trong phố (nghệ thuật Sắp đặt),
chất liệu tổng hợp, 2008 – 2009. 2
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam

Trần Văn An, Mùa hoa,
nhôm đúc, 2015. 3
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật đương đại Flamingo

Phan Hải Bằng, Lời của sông (nghệ thuật Sắp đặt),
nghệ thuật trên giấy, triển lãm Trúc chỉ, 2017. 4
Nguồn: Bảo tàng Mỹ thuật Đà Nẵng

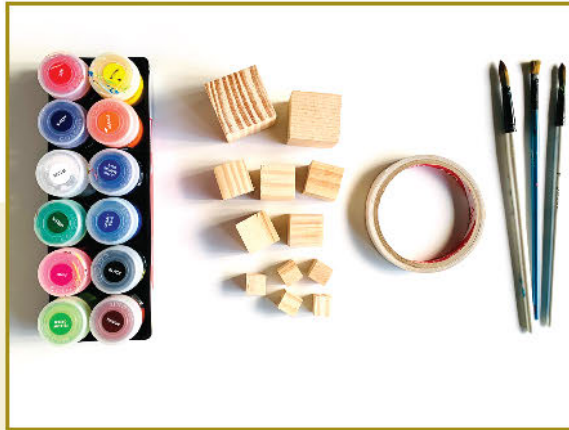

Võ Việt Dũng, Tích tặc,
(nghệ thuật Hình ảnh động), 2020. 5
Nguồn: Triển lãm Mỹ thuật Việt Nam

Nghệ thuật đương đại Việt Nam có sự kết hợp đa dạng phong cách (hiện đại, hậu hiện đại, nghệ thuật trang trí,...). Một số loại hình nghệ thuật mới như: Sắp đặt, Trình diễn, Hình ảnh động,... của nghệ thuật đương đại được du nhập vào Việt Nam từ thập niên 70 của thế kỉ XX. Đến nay, cùng với hội họa, đồ họa, điêu khắc,... các hình thức nghệ thuật mới từng bước khẳng định vị trí trong đời sống nghệ thuật đương đại Việt Nam.

Luyện tập và sáng tạo

– Tìm hiểu các bước tạo hình sản phẩm theo phong cách nghệ thuật Sắp đặt.

①

②

③

④

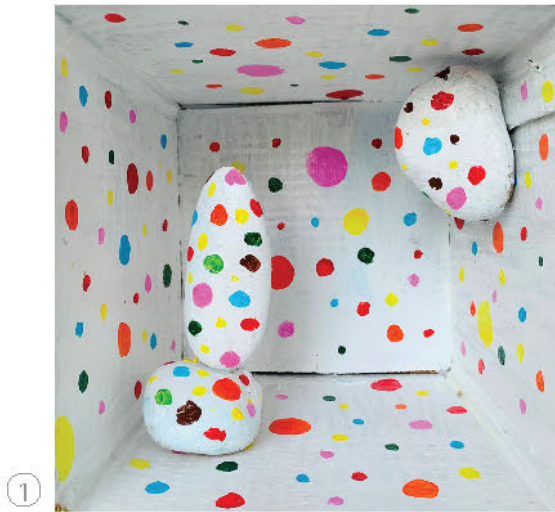
Chuẩn bị: vật liệu, keo dán, màu, bút vẽ,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và chuẩn bị các khối gỗ hoặc vật liệu phù hợp.
2. Vẽ màu các khối.
3. Sử dụng keo dán khối gỗ trên mặt phẳng theo ý tưởng đã định.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy sáng tạo một sản phẩm mỹ thuật theo phong cách đương đại từ vật liệu tái sử dụng.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Minh Ánh (Hà Nội), sản phẩm mỹ thuật (nghệ thuật Sắp đặt), chất liệu tổng hợp

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng thực hành sáng tạo sản phẩm mỹ thuật đương đại của em (hoặc nhóm em).
- Chia sẻ chất liệu sáng tạo và cách thức thực hiện sản phẩm mỹ thuật.
- Nhận xét sản phẩm thực hành mỹ thuật đương đại của bạn (nhóm bạn).

Vận dụng

Chân trời sáng tạo

Tìm hiểu một số tác phẩm nghệ thuật đương đại của họa sĩ Lê Bá Đảng (1921 – 2015).

Tám chú ngựa, in thạch bản và đắp nổi, 1964

Không gian Lê Bá Đảng 1, sơn dầu, 1997

Nguồn: Không gian lưu niệm Lê Bá Đảng

Bài 10 **Thiết kế đương đại Việt Nam**

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Biết được đặc điểm tạo hình của một số tác phẩm thiết kế đương đại Việt Nam.
- Xây dựng ý tưởng và tạo được sản phẩm thiết kế mỹ thuật theo phong cách đương đại.
- Trao đổi được ý tưởng thiết kế và công năng của sản phẩm mỹ thuật.
- Trân trọng sự đóng góp của các nghệ sĩ đương đại trong lĩnh vực thiết kế.

Quan sát và nhận thức

Quan sát những tác phẩm thiết kế đương đại và thảo luận theo gợi ý:

- + Màu sắc và chất liệu.
- + Hình thức thiết kế.
- + Công năng của sản phẩm.

Lê Thiết Cương, Ghế (nghệ thuật Tối giản). Nguồn: Triển lãm *Chuyện ghế*, 2019

①

② **Thiết kế nội thất** (nghệ thuật Tối giản).
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Hiện đại San Francisco, Hoa Kỳ

③ **Thiết kế nội thất** (nghệ thuật Đại chúng).
Nguồn: Shutterstock

③

Phan Hải Bằng, *Thiết kế quạt giấy, giấy trúc chỉ*, 2018

(4)

Phạm Khắc Quang, *đèn kéo quần chủ đề Cười và Kéo co, vải, kim loại, motor, bản in gỗ*, 2012

(5)

Phan Hải Bằng, *Thiết kế sân khấu từ giấy trúc chỉ tại Lyon, Pháp*

(6)

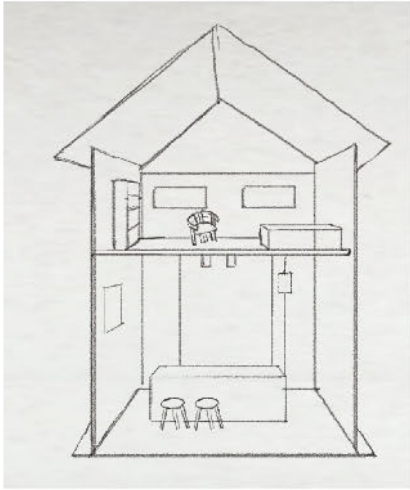
Nghệ thuật thiết kế đương đại ngày càng được ưa chuộng ở Việt Nam. Các sản phẩm đều tối giản chi tiết, đề cao công năng, thông điệp và yếu tố thẩm mỹ, hướng tới phục vụ tối ưu đời sống con người, gần gũi với thiên nhiên. Vật liệu sử dụng trong các thiết kế đa dạng và thân thiện với môi trường.

(4), (5), (6). Nguồn: Tác giả

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thiết kế sản phẩm ứng dụng theo phong cách đương đại.

①

②

③

④

Chuẩn bị: giấy bìa, keo sữa hoặc băng dính hai mặt, kéo (hoặc dao trở giấy), màu, bút, que tre,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và phác hình.
2. Cắt hình và ghép chi tiết.
3. Vẽ màu.
4. Hoàn thiện sản phẩm.

– Sáng tạo một sản phẩm theo phong cách nghệ thuật đương đại Việt Nam.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Hùng Thịnh, Quỳnh Nhâm (Yên Bái),
Phòng ngủ, chất liệu tổng hợp

①

Trịnh Thị Thuý (Hà Nội),
Phòng trẻ em, chất liệu tổng hợp

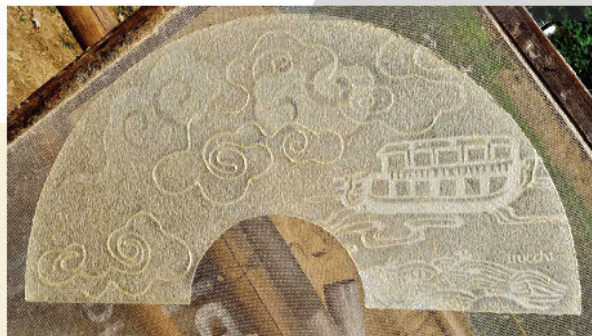
②

Phân tích và đánh giá

- Nêu ý tưởng và cách thức tạo sản phẩm thiết kế mỹ thuật theo phong cách đương đại của em (hoặc nhóm em).
- Trình bày vật liệu sử dụng trong sản phẩm mỹ thuật. Chia sẻ về công năng của sản phẩm.
- Trình bày tính ứng dụng của sản phẩm mỹ thuật.

Vận dụng

Tìm hiểu nghệ thuật trúc chỉ và tạo hình trên sản phẩm ứng dụng.

①

Quạt trúc chỉ được chế tác thủ công,
mỗi sản phẩm là một tác phẩm độc bản tạo hình trên giấy
Nguồn: Phan Hải Bằng.

②

Trúc chỉ là một loại hình nghệ thuật mới được làm từ tre dựa trên quy trình làm giấy thủ công truyền thống. Sản phẩm chính là giấy trúc chỉ, trên đó người nghệ sĩ thiết kế, sáng tạo hoa văn và trang trí sản phẩm ứng dụng mang giá trị nghệ thuật như đèn giấy, bưu thiếp, sổ tay, hộp đựng đồ trang sức, nón,...

CHỦ ĐỀ 6

NGHỆ THUẬT BIỂU DIỄN

Bài 11

Thiết kế tờ gấp giới thiệu nghệ thuật biểu diễn

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được đặc điểm, mục đích, thông điệp trong thiết kế tờ gấp quảng cáo nghệ thuật biểu diễn.
- Vận dụng hài hoà được các yếu tố và nguyên lí tạo hình như: hình, mảng, chữ, màu,... để thiết kế tờ gấp giới thiệu nghệ thuật biểu diễn.
- Phân tích, chia sẻ được kĩ thuật thể hiện và xu hướng thẩm mỹ đương đại trong thiết kế tờ gấp.
- Hiểu được vai trò quan trọng của truyền thông trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát hình ảnh dưới đây và thảo luận theo gợi ý:
 - + Hình ảnh truyền thông trong sản phẩm thiết kế.
 - + Đặc điểm, hình thức thiết kế.
 - + Địa điểm trưng bày.

Vé Đại nhạc hội Rock. Nguồn: Nguyễn Khánh

①

Backdrop (phông nền) chương trình múa rối nước

②

Poster sự kiện rối nước

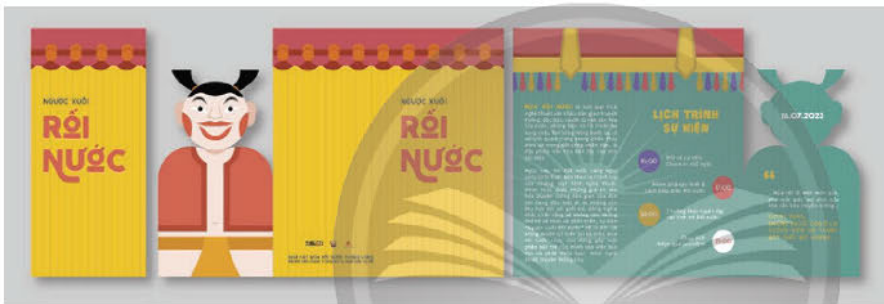
③

(2), (3). Nguồn: Nguyễn Thị Thu

- Quan sát các sản phẩm mỹ thuật dưới đây và thảo luận theo gợi ý:
 - + Nội dung truyền thông trong tờ gấp.
 - + Kích thước, hình ảnh, cấu trúc tờ gấp.
 - + Cách thức bố cục, màu sắc, kiểu và kích thước của chữ trong sản phẩm thiết kế.

④ Tờ gấp chương trình biểu diễn tuồng.
Nguồn: Nguyễn Hoàng Anh

⑤ Mặt trước và sau tờ gấp giới thiệu lịch trình sự kiện mùa rỗi nước.
Nguồn: Trương Quốc Cường

⑥ Giấy mời triển lãm mặt nạ tuồng. Nguồn: Nguyễn Thế Nam

Hình thức truyền thông, quảng bá cho nghệ thuật biểu diễn thường được thực hiện dưới dạng poster, backdrop tờ rơi, tờ gấp,...

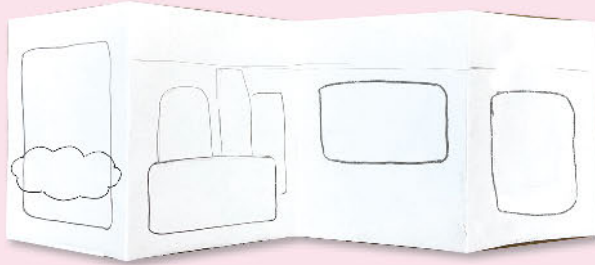
Thiết kế nghệ thuật biểu diễn cần chú trọng về nội dung, ý tưởng, thông điệp truyền thông, các nội dung cần truyền tải.

Thể hiện sản phẩm tờ gấp cần xác định kiểu chữ, hình ảnh, khoảng trống giữa hình và nền để lựa chọn bố cục, màu sắc cho phù hợp.

Thông tin sản phẩm cần chính xác, chuẩn mực, phong cách thiết kế cập nhật xu hướng thẩm mỹ thời đại.

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thực hiện thiết kế mặt trước sản phẩm tờ gấp quảng cáo.

①

②

③

Chuẩn bị: giấy, bút chì, màu,...

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng và cấu trúc, cách gấp; xác định bố cục thiết kế.
2. Vẽ hình, chữ.
3. Vẽ màu.
4. Chỉnh sửa và hoàn thiện sản phẩm.

Lưu ý: Sản phẩm thiết kế cần đảm bảo sự hài hòa giữa hình và nền.

④

– Hãy thiết kế tờ gấp giới thiệu về một đêm nhạc kịch, một bài hát hoặc một thần tượng âm nhạc mà em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Nguyễn Giang (Hà Nội), tờ gấp hai mặt giới thiệu chương trình Những câu hát về bà

Phân tích và đánh giá

Trưng bày sản phẩm tờ gấp của em (hoặc nhóm em) và trình bày theo gợi ý:

- + Nêu đặc điểm tờ gấp trong sản phẩm thiết kế của em (hoặc nhóm em).
- + Trình bày việc vận dụng cách thức bố cục, hình ảnh, màu sắc, chữ,... trong thiết kế sản phẩm tờ gấp giới thiệu nghệ thuật biểu diễn.
- + Chia sẻ kỹ thuật thể hiện và xu hướng thẩm mỹ đương đại trong thiết kế tờ gấp của em (hoặc nhóm em).

Vận dụng

Tìm hiểu và giới thiệu một tờ gấp quảng bá chương trình hoặc tiết mục biểu diễn đương đại em quan tâm.

Vai trò của truyền thông có ảnh hưởng rất lớn đến mọi vấn đề của xã hội. Trong nghệ thuật biểu diễn, truyền thông tác động đến nhận thức của công chúng về ý nghĩa và các giá trị nghệ thuật của sự kiện.

Tờ rơi chương trình
Văn nghệ chào mừng ngày Nhà giáo Việt Nam.
Nguồn: Nguyễn Mỹ Uyên

Bài 12 Nghệ thuật múa rối nước

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Nhận biết được cấu trúc, đặc điểm tạo hình, chuyển động của nhân vật rối nước.
- Xây dựng được phương án và thiết kế được sản phẩm có tỉ lệ, kích thước phù hợp với hoạt cảnh biểu diễn.
- Trình bày được ý tưởng và kĩ thuật thực hiện sản phẩm rối nước.
- Giữ gìn và phát huy được những giá trị văn hoá của dân tộc.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát các hình ảnh dưới đây và nêu:
 - + Tên những nhân vật rối mà em biết.
 - + Đặc điểm tạo hình của nhân vật rối.
 - + Cảm nhận về không gian và hình thức biểu diễn.

Cảnh trong vở diễn *Múa bát tiên*,
(Nhà hát múa rối nước Rồng Vàng)

①

Phía sau sân khấu rối nước (Đoàn múa rối Hội An)

②

Nhân vật rối nước (Nhà hát múa rối Việt Nam)

③

(1), (2), (3). Nguồn: Shutterstock

- Quan sát các hình ảnh và thảo luận về:

+ Vật liệu chế tạo con rối.

+ Quy trình tạo hình và thiết kế con rối.

+ Điểm giống nhau và khác nhau về chất liệu, cách thức thiết kế trang phục.

+ Cơ chế hoạt động của rối khi biểu diễn.

Nguồn: Tuệ Hương

Nguồn: Tuệ Hương

Rối nước

Nguồn: Shutterstock

① Thân rối

② Khớp nối

③ Bộ phận điều khiển

Múa rối nước là loại hình nghệ thuật sân khấu dân gian truyền thống của Việt Nam. Đặc trưng của loại hình này là sự kết hợp giữa nghệ thuật tạo hình và biểu diễn trên mặt nước. Tạo hình rối ảnh hưởng từ nghệ thuật điêu khắc và trang trí dân gian nên đa phần có tính tượng trưng, cách điệu cao, màu sắc tươi sáng,... với các nhân vật rối tiêu biểu như: chú tễu, cô tiên, rồng, phượng,... Người điều khiển đứng bên trong sân khấu, sử dụng hệ thống sào kết hợp với dây được gắn ở phần thân dưới để điều khiển con rối.

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thiết kế tạo dáng mô phỏng con rối theo hình mẫu tiên nữ trong nghệ thuật truyền thống Việt Nam.

Chuẩn bị: bìa các tông, màu, bút vẽ, kim, chỉ, kéo, keo dán,...

Gợi ý các bước:

1. Phác thảo thiết kế cấu tạo tổng thể con rối.
2. Vẽ hình con rối lên bìa, cắt các bộ phận và trang trí (thân và đầu phải làm cả mặt trước, sau và ghép vào nhau).
3. Nối khớp bộ phận tay vào thân rối.
4. Xác định điểm cân bằng để dán thân rối với đế, hoàn thiện sản phẩm.

Lưu ý: Để rối chuyển động linh hoạt, cần thiết kế thêm các khớp nối giữa các bộ phận kết hợp với hệ thống que, dây để điều khiển.

– Hãy sử dụng các vật liệu sẵn có để thiết kế tạo dáng và trang trí một con rối phù hợp với nhân vật trong vở diễn hoặc hoạt cảnh em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Rối tều, chất liệu tổng hợp. ①
Nguồn: Minh Ánh (Hà Nội)

Rối dây, vải. ②
Nguồn: Phạm Ngọc Khang
(Thành phố Hồ Chí Minh)

Rối ngựa, bìa các tông. ③
Nguồn: Nguyễn Thị Hiền (Nha Trang)

Phân tích và đánh giá

- Phân tích và nhận xét sản phẩm rối về:
 - + Cách thức tạo dáng, cấu trúc, đặc điểm tạo hình để thiết kế và trang trí sản phẩm rối.
 - + Cách thức thiết kế chuyển động (các khớp nối, yếu tố giữ thăng bằng,...) trong sản phẩm rối của em (hoặc nhóm em).
- Chia sẻ ý tưởng về tính ứng dụng của sản phẩm (vở diễn, sân khấu, địa điểm, không gian,...).

Vận dụng

- Tìm hiểu về sân khấu và các tiết mục múa rối nước ở Việt Nam.
- Có thể cùng bạn tìm ý tưởng thiết kế và xây dựng hoạt cảnh phù hợp với sản phẩm rối đã thực hiện.

Thủy đình làng Đào Thục. ①
Nguồn: Shutterstock

Nguyễn Ha Na, Minh Anh, ②
Mô hình sân khấu múa rối, chất liệu tổng hợp

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Hiểu được các đặc điểm, chất liệu, công năng của gốm đương đại.
- Xây dựng ý tưởng và tạo hình được sản phẩm gốm đương đại.
- Phân tích được vẻ đẹp và vai trò của sản phẩm gốm đương đại.
- Biết trân trọng giá trị nghệ thuật gốm truyền thống và đương đại.

Quan sát và nhận thức

– Quan sát hình ảnh dưới đây và nêu nhận xét theo gợi ý:

- + Đặc điểm sản phẩm gốm.
- + Ý tưởng thể hiện.
- + Kiểu dáng, màu sắc, chất liệu.

Joan Miró, Người phụ nữ và con chim, gốm, ①
(đặt tại công viên Joan Miró, Tây Ban Nha), 1983.
Nguồn: Shutterstock

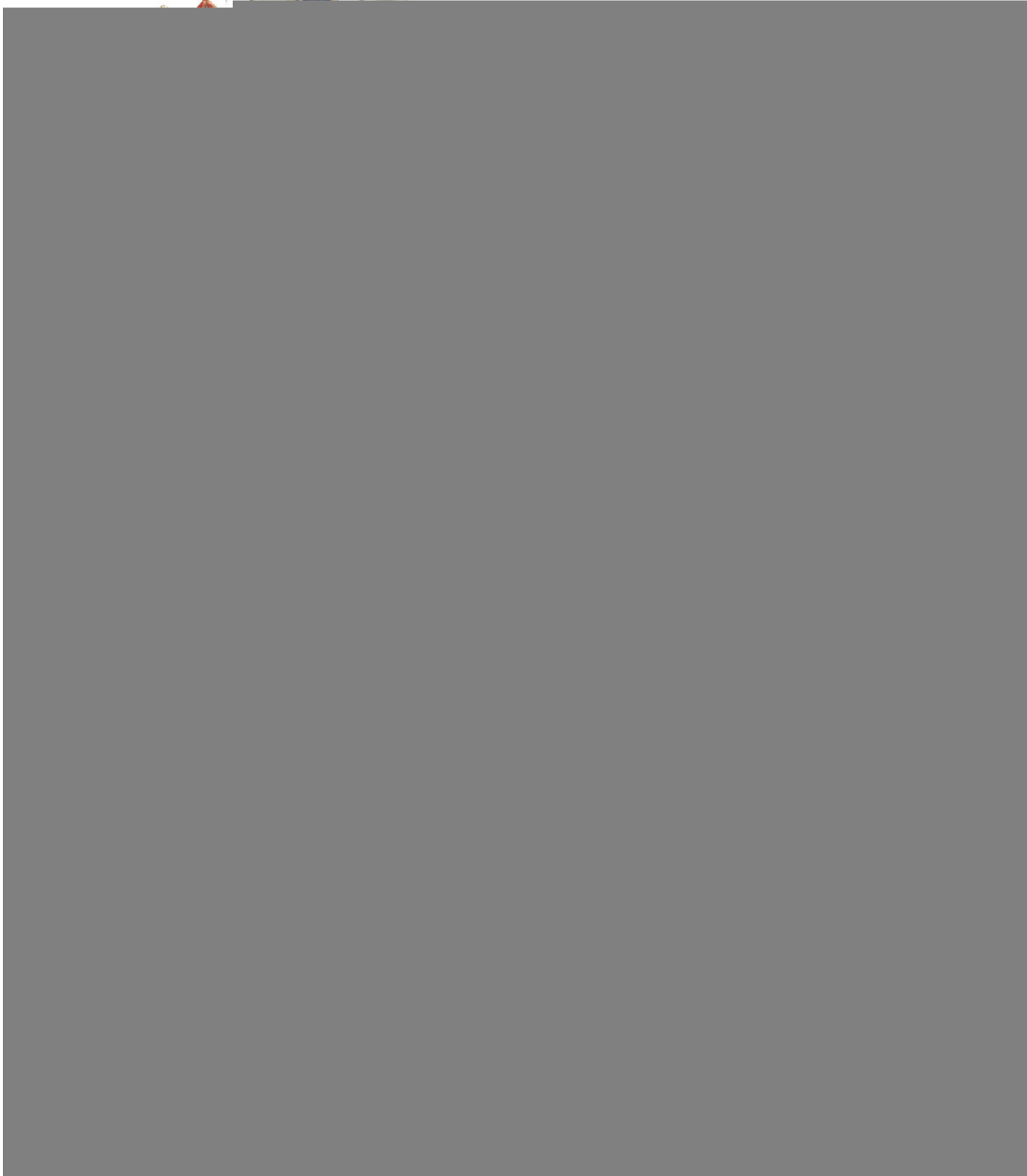

Anders Ruhwald, Hình thức và Chức năng, gốm, 2017. Nguồn: Shutterstock ②

John Glick, Bát trà, gốm sứ, 1972. ③
Nguồn: Bảo tàng Nghệ thuật Cranbrook (Hoa Kỳ)

- Quan sát các sản phẩm gốm dưới đây và cho biết:
 - + Đặc điểm của sản phẩm gốm.
 - + Hoạ tiết trang trí trên sản phẩm.
 - + Tính ứng dụng của sản phẩm.

Luyện tập và sáng tạo

– Tham khảo các bước thực hành trang trí gốm dạng đĩa tròn theo phong cách đương đại.

– Hãy thực hiện một sản phẩm đĩa gốm bằng đất sét hoặc chất liệu phù hợp.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Bài 14 **Thiết kế bao bì sản phẩm**

YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Hiểu được các đặc điểm nhận diện thương hiệu trên bao bì sản phẩm.
- Xây dựng được ý tưởng, phác thảo và thiết kế được bao bì sản phẩm.
- Phân tích được kết cấu và các thành phần thiết kế trên sản phẩm bao bì.
- Biết trân trọng giá trị thẩm mỹ và có ý thức trong việc sử dụng vật liệu thân thiện với môi trường.

Quan sát và nhận thức

- Quan sát sản phẩm bao bì dưới đây và thảo luận:
 - + Kiểu dáng và yếu tố nhận diện thương hiệu sản phẩm.
 - + Cấu trúc và công năng của sản phẩm.
 - + Tính sáng tạo trong ý tưởng thiết kế, kỹ năng thực hiện.

Bao bì đựng bánh kem. Nguồn: Nguyễn Ngọc Hân

Mẫu bao bì cà phê. Nguồn: Nguyễn Thanh Ánh Minh

Túi xách đựng giày thể thao. Nguồn: Phương Nhi

Bao bì kẹo. Nguồn: Khả Hân

- Quan sát mẫu thiết kế bao bì dưới đây và thảo luận:
 - + Bố cục hình ảnh sản phẩm, phối màu và diễn đạt mảng chính, phụ.
 - + Cách sử dụng chữ, kiểu chữ.

Bao bì bánh cốm. Nguồn: Lê Thị Thanh

5

Bao bì kẹo trái cây. Nguồn: Hoài Thanh

6

Bao bì đồ chơi trẻ em. Nguồn: Thanh Nhi

7

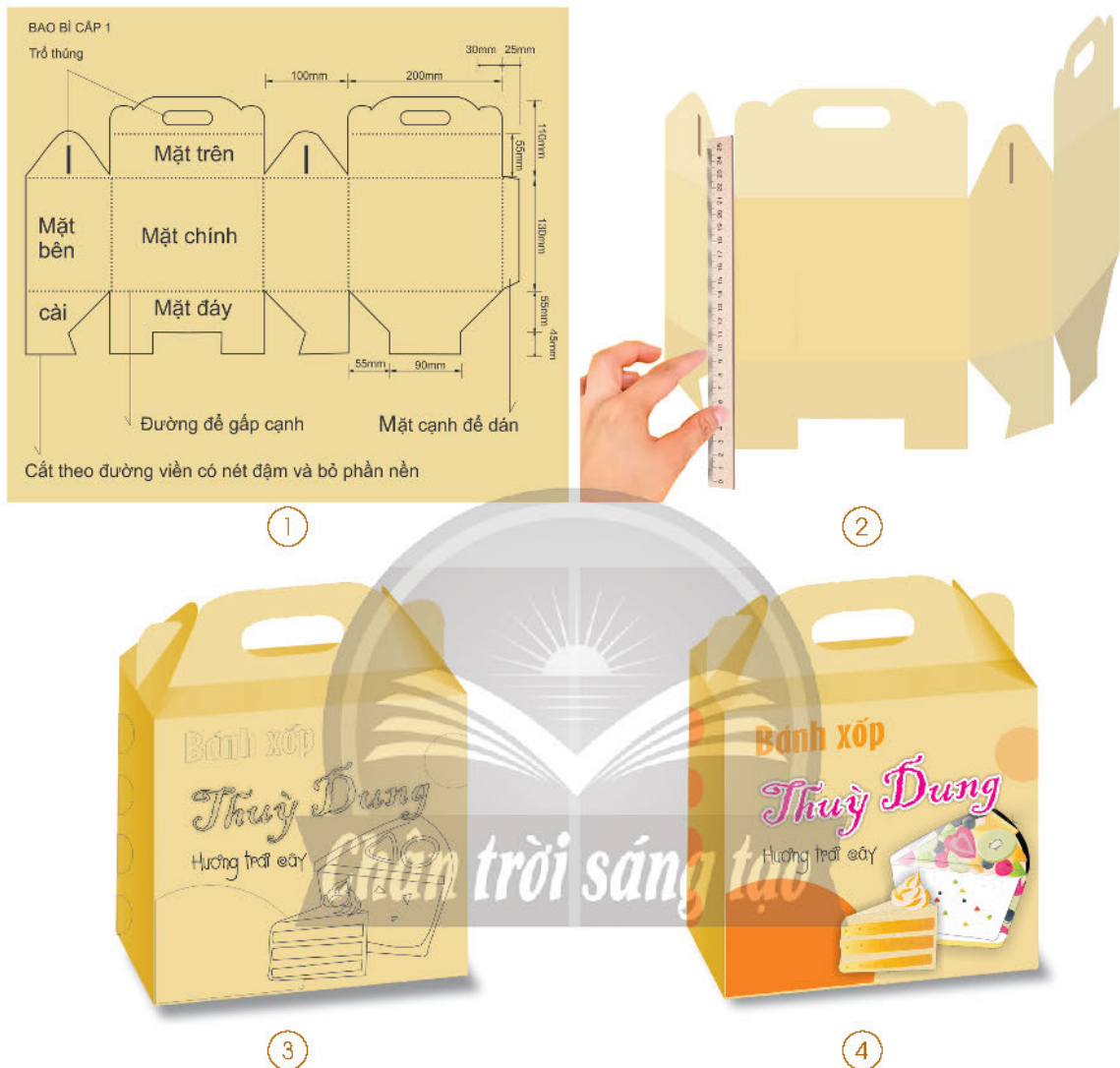
Bao bì là sản phẩm ứng dụng gắn gũi và xuất hiện nhiều trong đời sống, có chức năng chứa đựng, bảo vệ, quảng cáo, trưng bày, trang trí và nhận diện thương hiệu,... Tùy vào từng loại sản phẩm, nhà thiết kế bao bì cần lựa chọn vật liệu cho phù hợp. Theo xu hướng đương đại, bao bì cần có chất liệu thân thiện với môi trường và quảng bá được hình ảnh thương hiệu sản phẩm.

Thiết kế bao bì có 2 loại chính:

- + Thiết kế trực tiếp: tiếp xúc với sản phẩm.
- + Thiết kế gián tiếp: không tiếp xúc với sản phẩm.

Bao bì gián tiếp có các cấp độ khác nhau để bảo vệ an toàn cho sản phẩm.

– Tham khảo các bước thiết kế một bao bì sản phẩm.

Chuẩn bị: giấy màu, giấy bìa hoặc vật liệu thân thiện với môi trường.

Gợi ý các bước:

1. Xây dựng ý tưởng, tạo dáng bằng tay hoặc phối hợp áp dụng công nghệ.
2. Vẽ, gấp hoặc cắt, dán theo ý tưởng.
3. Phác hình, chữ; gấp hộp; dùng keo dán các cạnh đảm bảo chắc chắn.
4. Sử dụng kiểu chữ, màu sắc, hình ảnh đảm bảo đặc điểm của thương hiệu; hoàn thiện sản phẩm.

– Hãy thiết kế một sản phẩm bao bì có chất liệu thân thiện với môi trường mà em yêu thích.

Tham khảo sản phẩm mỹ thuật

Như Ý (Thái Nguyên),
Bao bì kẹo ①

Khả Hân (Quảng Trị),
Bao bì hạt dẻ ②

Anh Thư (Đồng Tháp),
Bao bì nho khô ③

Phân tích và đánh giá

Nêu cảm nhận của em về sản phẩm mỹ thuật theo gợi ý:

- + Nét đặc sắc trong thiết kế: màu sắc, đường nét, hình ảnh.
- + Kết cấu bao bì, kĩ thuật thể hiện, các yếu tố nhận diện thương hiệu.
- + Tín hiệu thị giác, các mảng chính, phụ và ngôn ngữ thiết kế.

Chân trời sáng tạo

Vận dụng

Sưu tầm một số sản phẩm bao bì đa dạng về kiểu dáng, màu sắc, kích cỡ, chất liệu.

Các thông tin trên bao bì giúp người sử dụng biết được: tên sản phẩm, hãng sản xuất, thành phần, cách bảo quản, hạn sử dụng,... của sản phẩm. Người tiêu dùng cần kiểm tra các thông tin trước khi mua hàng.

Bao bì sản phẩm. Nguồn: Hoài Thanh

CHỦ ĐỀ 8

HƯỚNG NGHIỆP

Bài 15

Ngành nghề thuộc lĩnh vực Mĩ thuật ứng dụng

